

Tapio Nietola

SILMUKOILLA SYMBOLIIKKAAN

Virkkausmalleja kristillisestä symboliikasta seurakuntatyöhön

Opinnäytetyö

CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö

Helmikuu 2019

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Helmikuu 2019	Tekijä/tekijät Tapio Nietola
Koulutusohjelma Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö		
Työn nimi SILMUKOILLA SYMBOLIIKKAAN Virkkausmalleja kristillisestä symboliikasta seurakuntatyöhön		
Työn ohjaaja KM Sari Virkkala		Sivumäärä 23 + 2
Työelämäohjaaja		
Opinnäytetyöni tarkoitus oli suunnitella ja valmistaa virkkausmallipaketti. Jaoin mallipakettia sosiaalisessa mediassa nuorisotyön ja kasvatustalon ammattilaisille seurakunnissa. Lisäksi jaoin sen sähköpostin välityksellä yhteisöpedagogiopiskelijoille. Jakamisen ja esittelyn tarkoitus oli kerätä palautetta arviointiin. Opinnäytetyön toinen tarkoitus oli selvittää, miten seurakunnissa hyödynnetään käsityötaitoja. Jaoin kyselyn samaan aikaan virkkausmallipaketin kanssa. Kysely epäonnistui. En saanut työntekijöiltä vastauksia. Mallipaketin töiden ideat tulivat kristillisistä symboleista. Suunnittelin ja valmistin kaikki paketin virkkausmallit itse. Jokaiseen malliin kuulu lyhyt selostus siinä esiintyvistä symbolista, työstä, sen valmistuksesta ja mihin sitä olisi voinut käyttää. Opinnäytetyön teoriaosassa käsittelin symboliikkaa ja käsityöharrastusta. Symboliikassa perehdyin kristilliseen symboliikkaan. Tutkin myös symboliikan psykologista puolta. Käsityöosiossa perehdyin käsityöharrastuksen hyviin puoliin ja millaisia vaikutuksia sillä on terveyteen.		

Asiasanat

Kristillinen symboliikka, kädentaidot, käsityö, symboli, symboliikka.

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date February 2019	Author Tapio Nietola
Degree programme Bachelor of Humanities, Community Educator		
Name of thesis WITH STITCHES INTO SYMBOLISM Crochet materials inspired from Christian symbolism to be used in parish work		
Instructor M.Ed Sari Virkkala		Pages 23 + 2
Supervisor		
The purpose of my thesis was to plan and produce crochet materials that could be used when working in a parish. I shared the material via email and social media to those who work in parishes. The Purpose was to collect thoughts and comments on the crochet material this way. The Second purpose of my thesis was to study how parishes make use of handicrafts in their actions. A Questionnaire was delivered at the same time when I shared my crochet material. However, the questionnaire was not successful because the number of answers was very low. The Crochet material was inspired by Christian symbolism. I planned and produced all the material myself. Every part of the material included a short description of how it was produced and information about the Christian symbol it included as well as suggestions for how the material could be used. The Theory of my thesis was about handcrafting and symbolism. I studied what handcrafting is and what benefits one could gain from having handicrafts as a hobby. I studied what symbolism is and deepened information on Christian symbolism and symbols. The psychological side of symbolism was also studied.		

Key words Christian symbolism, handicraft, handiwork, symbol, symbolism.

KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

Kristillinen symboliikka tutkii symboleita, joilla on kristinuskossa merkityksiä (Väisänen 2011, 16-20; Suomen evankelisluterilainen kirkko 2019).

Käsityö termi on arkipuheessa esiintyvä vastine kädentaidoille (Heikkinen 2004, 73). Käsityöllä voidaan tarkoittaa kolmea asiaa. Ensinnäkin voidaan tarkoittaa työtä, mikä on tehty käsissä pidetyillä välineillä tai puhtaasti käsin. Toiseksi voidaan tarkoittaa käsintehtyä tuotetta. Kolmanneksi voidaan puhua koulun oppiaineesta. (Heikkinen 2006, 32.)

Kädentaidot termillä kuvataan käsillä tehtävää tekemistä. Termillä tarkoitetaan myös taitoa, mitä tekemiseen vaaditaan. Kädentaidot termi on ilmaisuna metaforinen. (Heikkinen 2004, 73.)

Symboliikka tarkoittaa symbolien tutkimista (Väisänen 2011, 16-20).

Symboli tarkoittaa vertauskuvaa. Kyseessä voi olla kuva tai merkki, joka kuvaa tai edustaa toista asiaa. (Väisänen 2011, 11.) Symboli viittaa kuvastamaansa asiaan, mikä on poissa tai näkymättömissä (Suomen Evankelis-luterilainen kirkko 2019).

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY
SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	1
2 KEHITTÄMISTEHTÄVÄT.....	3
2.1 Suunnitella kristillisistä symboleista virkkausmallipaketti.....	3
2.2 Kädentaitojen hyödyntäminen seurakunnissa	3
3 KÄDENTAIIDOT JA SEURAKUNTA.....	5
3.1 Käsityön haasteita	5
3.2 Käsityön hyötyjä.....	6
3.3 Käsityöt kirkoissa ja seurakunnissa	7
4 SYMBOLIIKKA.....	9
4.1 Symboliikka ihmisen psykologiassa	10
4.2 Kristillinen symboliikka	10
4.3 Kristillisiä symboleita	12
4.4 Värisymboliikka ja Liturgiset värit	14
5 TOIMINNAN KUVAUS	16
5.1 Kädentaitojen hyödyntäminen seurakunnissa	17
6 VIRKKAUSMALLIPAKETTI.....	19
6.1 Sormivirkattu kuviokortti	19
6.2 Patalaput	19
6.3 Rukoustilkut	20
6.4 Palapeli.....	20
7 POHDINTA.....	22
LÄHTEET.....	24
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tulin opinnäytetyökseni tekemään virkkausmalleja. Näiden inspiraationa ja pohjana suunnittelulle ja toteutukselle käytin kristillistä symboliikkaa. Kristillinen symboliikka on täynnä erilaisia symboleita, joten sieltä löytyi hyvin materiaa. Opintojen aikana minulla oli tapana virkata jotain. Yksi tekemäni työ oli kaulaliina, jossa toistui kuvio risti, ankkuri ja sydän. Näillä kolmella on yhdessä symbolinen merkitys. Tämä johti ajatukseen laajentaa symboliikan hyödyntämistä. virkkaus. Myöhemmin sen laajeni vielä uudestaan ja tästä syntyi ajatus tehdä siitä opinnäytetyöni.

Opinnäytetyöni tarkoitus oli laajentaa virkkausta harrastusta ja saada ihmisiä kokeilemaan tätä harrastusta. Halusin opinnäytetyölläni rohkaista ihmisiä tutustumaan symboliikkaan ja katsomaan, sekä miettimään, mitä sen kuvan takana voisi olla. Tätä tarkoitusta varten oli ensimmäinen kehitystehtäväni eli suunnitella ja toteuttaa virkkausmallipaketti symboliikasta. Toinen kehitystehtäväni oli selvittää miten käsitöitä ja kädentaitoja hyödynnetään seurakunnissa. Tämän toteutin kyselynä seurakunnissa töissä oleville nuorisotyönammattilaisille.

Opinnäytetyöni teoriaosiossa oli kaksi laajaa teemaa. Ensimmäisessä osassa käsittelin kädentaitoja ja käsityötä. Perehdyin käsityöhön ja tutkin mitä käsityö on ja mitä se merkitsee. Lähdemateriaalin avustuksella tutkin mitä hyötyä käsitöiden tekemisestä on ihmiselle. Käsittelen lyhyesti, miten käsityöt näkyvät kirkoissa. Parhaiten ne esiintyvät kirkkotekstiileissä. Käsittelen myös lyhyesti mitä yhteistä käsityöllä ja symboliikalla on.

Toinen iso aihe teoriaosiossa on symbolit ja symboliikka. Tutkin mitä symbolit ja symboliikka on yleisesti. Symboliikalla on myös psykologisella tasolla vaikutusta ihmisessä ja käsittelen tätä aihetta lyhyesti. Perehdyn tutkimaan symboliikkaa enemmän sen kristillisestä näkökulmasta eli kristillisestä symboliikasta. Perehdyn etenkin niihin symboleihin, mitkä valitsin virkkausmallipakettiini. Kerron niiden merkityksistä enemmän.

Lähdemateriaalina minulla oli käytössä kirjallisuutta ja nettilähteitä. Kirjallisuutena käytin kändentaitojen osalta käsityötieteentutkimuksista koottuja, toimitettuja teoksia. Teoksissa on tutkittu, miten käsityö on muuttunut vuosiansaatossa, ja mitä vaikutuksia käsitöillä on ollut ihmisissä. Symboliikassa olen lähdemateriaalina käyttänyt Liisa Väisäsen kahta kirjallista teosta. Väisänen on länsimaisen kulttuurihistorian tuntija sekä symbolitutkija. Hänen teoksiensa lisäksi käytin Suomen Evankelis-luterilaisen kirkon Aamenesta öylättiin kirkollista sanastoa, joka löytyy evl. kirkon nettisivuilta. Sen lisäksi käytin useampaa lehtiartikkelia lähdemateriaalina. Kaksi artikkelista oli lähivuosilta. Ne käsittelivät symboliikan väärinymmärtämistä ja, miten siitä on noussut kohua. Yksi käyttämäni lehtiartikkeli oli vanhempi kirjoitus, joka oli brittiläisessä The Guardian -lehdessä ja se käsitteli yhden prosentin sääntönä tunnettua internetilmiötä.

2 KEHITTÄMISTEHTÄVÄT

Opinnäytetyössäni oli kaksi kehittämistehtävää. Ensimmäinen käsitteli kristillistä symboliikkaa ja virkkausta. Toinen kehittämistehtävä kohdistui kädentaitojen hyödyntämiseen seurakunnissa.

2.1 Suunnitella kristillisistä symboleista virkkausmallipaketti

Ensimmäinen kehittämistehtäväni oli perehtyä kristilliseen symboliikkaan ja kehittää kristillisistä symboleista virkkausmalleja. Näistä malleista kokosin virkkausmallipaketin. Pakettia jaoin sosiaalisen median eri kanavien kautta. Pyrin tavoittamaan seurakunnissa töissä olevia kasvatusalan ammattilaisia. Lähetin paketin myös Centria-ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogiopiskelijoille. Pyysin heiltä kommenttia materiaalipakettiin.

Virkkausmallipaketista tein selkeän ja yksinkertaisen. Kiinnitin pakettia tehdessä huomiota sen visualisuurteen selkeyteen. Se on nähtävissä opinnäytetyön liitteissä (LIITE 2). Paketti sisälsi erilaisia ja eritasoisia virkkausmalleja. Kaikkia virkkausmalleja yhdisti fakta, että niissä esiintyi jokin kristillinen symboli. Symboleista oli osa tunnetumpia, mutta pari niistä oli ehkä vieraampia.

2.2 Kädentaitojen hyödyntäminen seurakunnissa

Tiedän kokemuksesta, että käsitöiden harrastajia löytyy seurakuntien työntekijöiden keskuudessa. Toisen kehittämistehtäväni idea oli selvittää kyselemällä, miten eri seurakunnissa hyö-

dynnetään kädentaitoja. Tuon tällä opinnäytetyöhöni pienen tutkimuksellisen piirteen kyselemällä seurakunnissa töissä olevilta, miten heidän seurakuntien toiminnassa näkyy käsityöt ja kädentaidot. Kysyn aiheesta myös Centria-ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogiopiskelijoilta. Teetin kyselyn samalla, kun jaoin virkkauksmallipakettia siitä kiinnostuneille. Tuloksista tein anonyymin koonnin opinnäytetyöhön.

Opinnäytetyössäni on kolmas, epävirallinen kehitystehtävä. Käsityöharrastus on sukupuolitunutta ja naisvaltaista (Heikkinen 2006, 31-32). Epävirallisena kehitystehtävän halusin opinnäytetyölläni rohkaista ihmisiä tämän harrastuksen pariin. Virkkaus käsityönä koetaan enemmän naisten harrastukseksi. Toivon voivani tällä opinnäytetyöllä rohkaista muita kokeilemaan ja tätä sukupuolittuneisuutta. Tätä en pysty millään keinoa selvittämään, tai tutkia, niin se on epävirallinen ajatus taustalla.

3 KÄDENTAIIDOT JA SEURAKUNTA

Kun puhutaan kädentaitoista, kuulee kahta termiä kädentaidot ja käsityö käytettävän. Termi kädentaidot on metaforinen. Sillä tarkoitetaan tekemistä käsin. Se voi tarkoittaa myös sitä taitoa tehdä käsillä ja käsillä tehtävää työtä. Termin kädentaidot kansankielinen versio on käsityö. (Heikkinen 2004, 73-74.) Käsityöllä tarkoitetaan yleisimmin käsin tai käsityökaluin tehtyä työtä, käsin tuotettua työtä esim. virkattua työtä tai koulun oppiainetta (Heikkinen 2006, 32-33). Käytän opinnäytetyössä tätä jälkimmäistä määritelmää eli termiä käsityö.

Käsityötaitoa ajatellaan yleissivistyksen osana (Ihatsu 2006, 22). Käsityöläisyyttä ja käsitöitä on ennen pidetty symbolisena. Taitoa tehdä käsitöitä on pidetty vallan symbolina. Se ei enää kuitenkaan pidä paikkaansa. (Ihatsu 2006, 19.) Tämä ei kuitenkaan, etteikö käsitöitä arvostettaisi. Käsityöt on kokenut suuri haasteita yhteiskunnassa, sen muutoksien pyörteissä. Teknologian ja teollistumisen nousu, sekä kuvataiteen ja muotoilun nousu ovat heikentäneet käsityön arvostusta. (Ihatsu 2006, 19.) Käsityötä voi ajatella eräänlaisena uusiutuvana luonnonvarana. Se syntyy aikakaudesta toiseen uudelleen, kuin käärme, joka luo nahkansa uudelleen (Ihatsu 2006, 20).

3.1 Käsityön haasteita

Käsityöt ovat kohdanneet haasteita. Globalisaatio ja digitalisaatio ovat tällaisia. Ne ovat tuoneet myös hyötyä, koska niistä saadun informaation kautta on käsityöt saaneet uusia ulottuvuuksia. Esimerkiksi roolipelaaminen ja cosplay ovat lisänneet käsityötietoutta. Cosplayssa esimerkiksi erilaisia asuja ja tavaroita tehdään käsityönä paljon. (Ihatsu 2006, 25-26.) Käsityötaitot lisää ihmisen luovuutta ja kekseliäisyyttä (Ihatsu 2006, 26).

Digitalisaation ja uuden teknologian myötä on tullut uusia haasteita käsityölle. Uusin on virtuaalitekniologia. Voimme mennä virtuaalimaailmaan, missä näemme, kuulemme ja koemme uusia asioita. Näistä uusista aistikokemuksista puuttuu silti yksi olennainen. Käsityöt tuo vastapainon digitalisaation virtuaalitekniologialle tuomalla käsin tartuttavaa konkretiaa. Käsityöt pitävät ihmistä maanpinnalla. Käsityöt tuottavat ihmiselle informaatiota käsin koskemalla. Käsityö antaa jotain, mitä virtuaalitekniologian keinotodellisuus ei voi. Tästä syystä se toimii hyvänä tasapainottavana tekijänä sille. (Ihatsu 2006, 27.)

3.2 Käsityön hyötyjä

Käsityöllä ammattina sekä harrastuksena on monenlaisia hyötyjä. Käsityötä voi ajatella sosiaalisena prosessina, mikä kiinnittää ympäröivään yhteiskuntaan. Suuren työttömyyden ajalla, on kansalaisia, etenkin nuorta väestöä pysymään kiinni yhteiskunnassa. Kunnissa perustettiin käsityöpajoja, joissa tehtiin porukalla käsitöitä. (Ihatsu 2006, 19-21.)

Käsityöt ovat inhimillistä aktiviteettia. Sillä on monenlaisia hyödyllisiä vaikutuksia ihmiselle. Käsityötä voi ajatella sosiaalisena ja inhimillisenä aktiviteettina. itse käsityönä tuotettu lahja voi toiselle tuoda suurta lohtua ja apua, koska tuote, tai produkti, on kaupasta ostettua merkityksellisempi. Käsityöllä on elämiseen motivoiva, toivoa antava vaikutus esimerkiksi sairaalle tai työttömälle. Käsitöillä on mielenterveydelle positiivisia vaikutuksia. Käsityö on arkipäiväistä toimintaa. Se kasvattaa ihmisen vuorovaikutuksellisuutta ja sosiaalisuutta. Käsityöt rakentavat ihmiselle tapoja ymmärtää maailmaa ympärillä ja itseään. (Ihatsu 2006, 20-21.)

Käsityöllä on alueellisia perinteistä vaikutuksia. Niillä von juurrutettu jotain käsityötyylejä aluille. Käsityöllä on mahdollista oppia omista juuristaan tietoa. (Ihatsu 2006, 22.) Esimerkiksi Raumalla pitsinnypläys on perinteistä. Käsityöt ovat toimiva keino esimerkiksi maahanmuut-

tajien kotouttamisessa. Käsityöllä on yhteinen, ymmärretty kieli. Käsityöt ei kuuluu pelkääseen yhdelle, vaan ne kaikkien harjoitettavissa. Olit sitten työtön tai eläkeläinen, työssäkäyvä tai opiskelija. (Ihatsu 2006, 22.)

3.3 Käsityöt kirkoissa ja seurakunnissa

Kädentaidot näkyvät vähäisesti kirkossa seurakunnissa. Joissain seurakunnissa voi toimia käsityöpiirejä. Seurakunnissa kasvatustyössä käsityöt näkyvät lähinnä joinain pieninä askarteluina. Seurakunnissa on kuitenkin yksi, missä kädentaidot näkyvät suuresti. Kirkkorakennuksissa on kirkkotekstiilejä. (Väisänen 2011, 155.) Nämä ovat rituaalitekstiilejä. Niiden tarkoitus on vahvistaa yksilön kokemaa pyhää toimituksessa, ja rakennuksessa ollessa. (Kaukinen 2006, 22-23.)

Kirkkotekstiilit omaavat paljon symboliikkaa. Niiden värit ovat liturgiset värit, mitkä vaihtelevat kirkkovuoden vaiheen mukaan. Liturgiset värit ovat violetti tai sininen, vihreä, valkoinen, musta tai punainen. Jokaisella värillä on oma symbolinen merkityksensä. Tekstiileissä on, jokin sen kirkkovuoden värin teemaan sopiva kuvio. Symboli voi olla esimerkiksi kala tai jonkinlainen risti. Kuviot voivat olla myös pelkistetyn geometrisia. Esimerkiksi kolmio Pyhää Kolminaisuutta. (Väisänen 2011, 155.) Tilaisuuksissa, kuten messuissa alttarille laitetaan alttariiliina. Kirjaliinaa taas käytetään saarnatuolin verhoamiseen. Näissä liinoissa näkyy sen aikainen kirkkovuoden liturginen väri. Välillä alttarille laitetaan erikseen pöytäliina. Alttari on ehtoollisenvietto, seurakunnan ruokapöytä. (Väisänen 2011, 155.)

Lisäksi, että kirkkotila puetaan, sen toimittajat puetaan asianmukaisin vaatetuksin. Kirkkokunnittain jumalanpalveluksen toimittajalla asustuksessa on eroja. Roomalaiskatolilaisten asustus on yksinkertaista, mutta hiljaisen juhlallista ja samalla se selkeästi viestii katollisen kirkon hierarkiasta. Ortodokseilla puvustus omaa bysanttilaisen ajanjakson uhkeutta. Niissä

on omalaatuisesti korkea niskaosuus. Luterilaisilla puvut voi olla käsityönä taiteilijoiden suunnittelema. Ne on pelkistetyn arvokkaita pukuja papeille, sekä naisille, että miehille. (Kaukinen 2006, 22-23.)

Reformaation kirkossa on perinteinen messuvaatetus. Kaikki toimittajat, pukeutuvat albaan. Alba on valkoinen kaapu. Se muistuttaa kastemekkoa. Se väriltään valkoinen aina. Albaan pukeudutaan myös konfirmaatiossa. Alba on periytynyt varhaiskristillisistä ajoista. Papit käyttävät alban lisäksi stoolaa. Se on pitkä nauha, mikä tulee alban päälle. Stoolan väri määräytyy kirkkovuoden mukaan. Tämän lisäksi ehtoollismessuissa johtavalle papille, liturgille tulee messukasukka. (Väisänen 2011, 156.)

4 SYMBOLIIKKA

Symboliikka on symbolien tutkimusta. Itse symboli sanana tulee kreikasta ja tarkoittaa kahden asian tai merkityksen yhdistymistä (Väisänen 2011, 11; Holm 1999, 55). Symbolissa yhdistyy verbaalinen ja visuaalinen eli sanallinen ja kuvallinen elementti, mitkä tuo yhteen merkityksen. Symbolit voivat olla monenlaisia. Ne voivat olla kuvia tai sanoja. Symboli voi olla ihmisen ele tai asento. Ne voivat olla hahmoja eläin- tai kasvikunnista. Symbolin ei tarvitse olla näitäkään. Se voi olla pelkkä kuvion muoto tai yksinkertaisesti esimerkiksi väri, numero tai kirjain. (Väisänen 2011, 11.)

Symboliikkaa esiintyy ympärillämme kaikkialla. Arkielämässä kadulla kulkiessa törmäämme liikennemerkkeihin. Liikennemerkeissä on symbolista sisältöä. Värit tarkoittavat eri asioita. Pysähtymiskieltomerkinä oleva ruksi merkitsee kieltoa. Se tulee kreikan kielen kirjaimesta x tai khii. Se merkitsee pelastusta. (Väisänen 2017, 250.)

Symboleita on kuvataide täynnä. Kaikella mitä teemme: liikumme, sanomme, elehdimme, on jollain tavalla merkitystä. Symboli on kuitenkin yksittäinen asia, mutta sillä voi olla monenlaista merkitystä. Symbolissa on aina konteksti eli asiayhteys. Symbolia tutkaillaan aina jossain yhteydessä, useasti kulttuurisidonnaisesti. Eri kulttuureissa tai uskonnoissa symboli voi merkitä eri asioita. (Väisänen 2011, 11-13.) Kuten kielessäkin sanoilla voi olla useita merkityksiä.

Symboleita mietittäessä on hyvä pitää mielessä joitain asioita. Symboleja miettiessä on hyvä omata kielitaitoa lukea ja tunnistaa eri symboleita ja merkityksiä niille. Symbolilla on oma taustansa ja kontekstinsa. On tärkeää muistaa kulttuurihistoriallinen ajattelu eli ajatella kuvaa sinä kulttuurisena aikana, sen historian aikaa ja ympäristöä, jolloin se on tehty. Joissain tapauksissa esim. maalauksessa ei kaikella ole merkitystä, vaan jokin symbolinen aihe, asia tai esine voi olla täydentävänä tekijänä kuvassa. (Väisänen 2011, 13.)

4.1 Symboliikka ihmisen psykologiassa

Symboliikkaa esiintyy ihmisen psykologiassa. Psykologisella tasolla ihmisen mielessä esiintyy symboleita. Näitä esiintyy jo ihmisen varhaisista vaiheista alkaen. Varhaisissa vaiheissa ihmiselle syntyy mieleensä rooleja ja kokemuksia. Nämä yhdistyvät ja muodostuvat mielessämme symboleiksi. Symbolit muokkaavat ihmisen kokemuksia ja saavat aikaan erilaisia suhtautumisia tilanteisiin. Tämä kaikki tapahtuu ihmisen mielikuvituksessa. (Holm 1999, 54-55.)

Symboliikka rooliteorioissa, mielikuvituksessamme, on yksilöllistä. Jokainen kokee ne eri tavalla. Vanhemmat kasvattaa lapsensa samalla tavalla. Lapsista kasvaa silti erilaisia. He suhtautuvat asioihin eri tavoilla, koska heidän mielessään on muodostunut erilaisia symboleita, rooleja. (Holm 1999, 55-56.)

Taitoa, miten ihminen näkee symboliikkaa, tukee abstrakti kyky nähdä asioita. Kyky nähdä asioiden konkreettisen puolen ohi. Onkin hyvä taito nähdä symboleita elämässämme ympärillämme. Tietämättämme ne tukevat meitä rakentamaan todellisuutta ympärillämme. (Holm 1999, 55-57.)

4.2 Kristillinen symboliikka

Kristillisellä tarkoitetaan asioiden tarkastelua kristinuskoon kuuluvia tai sen piirissä tapahtuvia asioita (Suomen Evankelis-luterilainen kirkko 2019). Kristillisellä symboliikalla tarkoitetaan siis symbolien tarkastelua kristillisessä piirissä eli kristinuskon kontekstissa (Väisänen 2011, 13-17). Kristinuskon on täynnä symboliikkaa. Kristinuskoon kuuluu pyhät kirjoitukset eli Raamattu. Kristinuskon kulttuurihistoria on tapahtumarikasta. Alkuseurakuntien aikoina vainoilta suojautuessa kalasta tuli merkittävä symboli (Väisänen 2011, 40). Nykyään symboliikkaa on kaikkialla ympärillämme kuvissa (Väisänen 2017, 9).

Kirkon piirissä symboliikka on aika ajoittain ajankohtainen aihe. Marraskuussa 2018 useassa lehdessä uutisoitiin Oulun piispasta ja hänen piispan asustaan. Oulussa vihittiin hiippakuntaan uusi piispa. Hänen piispan hiippansa eli hattunsa herätti kohua. Hatussa oli risti väärinpäin. (Takala 2018.) Tämä kohu sai myös humoristista huomiota, kun ehdittiin piispaa verrata ruotsalaisen metalliyhtyeen laulajaan (Takala 2018). Väärinpäin olevalla ristillä on ainakin kaksi merkitystä. Ensimmäiseksi se kirkonväelle aiheutti pahennusta, koska moni oli ajatellut sen symboloivan saatananpalvontaa. Toinen vähemmän tunnettu merkitys on, että väärinpäin oleva risti symboloi nöyryyttä. Se tunnetaan nimellä pietarinristi. Nimi tulee siitä, että Jeesuksen opetuslapsi Pietari ei halunnut tulla ristiinnaulituksi samalla tavalla Jeesuksen kanssa, vaan osoitti nöyryyttä ja halusi ristinsä olevan väärinpäin. (Takala 2018.)

Vuoden 2017 helmikuussa kohua herätti pääkaupunkiseudulla virsikirjojen uudistus. Virsikirjojen kanteen oli suunniteltu risti mikä oli plussan muotoinen ei perinteinen risti. Tämä herätti kohua, koska ihmiset eivät tunteneet, että kyseessä on myös risti. Kyseinen risti tunnetaan nimellä kreikkalainen risti. Se on ollut käytössä ennen tätä nykyistä käytössä olevaa, tunnettua ristiä. (Paananen 2017.)

Symboleita on erilaisia ja erikokoisia. Joistakin symboleista on eri malleja useita. Esimerkiksi rististä on kreikkalainen pallo ja ylösalainen pietarinristi ja yleinen tunnettu malli. Näiden lisäksi on esimerkiksi ortodoksinen ja ristiretkeläisten ristit. (Paananen 2017.) Joidenkin symbolien merkitykset ovat ajan ja kulttuurien vaihdoksissa muuttuneet. Esimerkiksi sateenkaari symboloidaan nykyään seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä. Kauan sitten sille tarkoitettiin liittoa Jumalan ja Nooan välillä (Takala 2018). Jotkin symbolit ovat yllätyksellisiä. Esimerkiksi yksi sellainen on yksisarvinen. Sillä on erilaisia kristillisiä merkityksiä. Yksi niistä kristillisistä merkityksistä on neitsyys ja puhtaus. Sillä on myös kuvattu Jumalan luomistyötä ja sen jatkumista. (Väisänen 2011, 89; 2017, 169.)

4.3 Kristillisiä symboleita

Ympäröivä maailmamme on täynnä erilaisia kuvia ja merkkejä, joista löytyy symbolista sisältöä. Uuteen paikkaan mennessä huomaat seinustoilla tauluja ja valokuvia. Toisaalta katot ja seinät sekä esineiden asetelmat voivat muodostaa symbolisen merkityksen tai kokonaisuuden. (Väisänen 2017, 6-11.) Virkkausmallipaketissa olen valinnut ja käyttänyt kuutta eri konkreettista symbolia, jolla on kristillinen merkitys. Nämä kuusi oli kala, kynttilä, risti, ankkuri, sydän ja laiva.

Näiden lisäksi minulla oli seitsemäs abstraktimpi symboli: värit. Nämä esiintyvät arkielämässä kirkkovuoden väreissä, liturgisissa väreissä (Suomen Evankelis-luterilainen kirkko 2019). Värejä on runsaasti muun muassa kirkkotaitteessa. Itsessään jo numero seitsemän on yksi kristillinen symboli. Tämä luku symboloi täydellisyyttä. Seitsemässä päivässä Jumala loi maailman. On seitsemän kardinaalihyvettä sekä seitsemän kuolemansyntiä. (Väisänen 2011, 130-147.)

Kala on varhaisimpia kristillisiä symboleja. Vainojen aikaan kristityt käyttivät sitä symbolinaan. Se merkitsee Jeesusta Kristusta, ja se tuleekin Jeesuksen kreikankielisen nimen alkukirjaimista. Näin oli helppo todistaa itsensä kristityksi. Kalat elävät vedessä, joka merkitsee puhtautta, näin kala on symboloinut myös vettä ja puhtautta. (Väisänen 2011, 40-43.)

Kynttilä on yksi kristillisistä symboleista. Sillä on monia symbolisia merkityksiä. Kristittyjen perinteessä se symboloi valo ja voittoa. Se merkitsee, että valo on voittanut pimeyden. Perinteinen tapa kristityille on kokoontuessa sytyttää kynttilöitä. Kirkkovuodessa eri aikoihin sytytetään eri määrä kynttilöitä. (Suomen Evankelis-luterilainen kirkko 2019.)

Risti on nykyisin tunnetuin kristittyjen symboli. Näin ei kuitenkaan ollut aina. Varhaiskristityt karttoivat ristiä. Risti symboloi heille suurta häpeää. Vasta 400-luvulla alkoi risti olemaan Jeesuksen ja kristittyjen symbolina. Vuosisatojen aikana sen asema on vain vahvistunut ja se on saanut monia erilaisia muotoja. (Väisänen 2011, 60.) Sen lisäksi, että risti symboloi Jeesusta

Kristusta ja hänen ristinkuolemaansa, käytetään ristiä monien muiden henkilöiden ja pyhimyksien symboloimiseen (Väisänen 2011, 60-61).

Ankkuri merkitsee klassisessa kristillisessä mielessä toivoa (Väisänen 2011, 138). Varhaisina aikoina yritettiin välttää kuvien käyttöä. Niitä vältettiin, koska pelättiin ihmisten alkavan palvoa niitä. Niinpä alettiin käyttämään kuvioita, jotka symboloivat eli merkitsivät jotain muuta kuin ovat. Yksi tällainen oli ankkuri. Ankkurilla symboloidaan toivon lisäksi turvaa. Se, kun turvaa laivan tai veneen paikalla pysymisen. Tämä symboloi elämän kiinnekohtaa. (Väisänen 2011, 46-47.)

Sydän on yleisin rakkauden symboli. Ajateltiin, että ihminen tuntee rakkauden eli hyvän olon ja miellyttävän lämmön tunteen siellä. Hyvin läheinen, rakastetun ihmisen läsnä ollessa voi tuntea pakahtumista sydämen alueella. Sydän rakkauden symbolina tulee Kyprokselta, joka tunnettiin rakkauden saarena. Siellä aikoinaan kasvatettiin laserjuurta, jolla oli ehkäisyn kaltainen vaikutus. Näin oli mahdollista vapaampi rakkaus, mikä johti tämän sydämenmuotoisen juuren kautta sydämen asemaan symboloimaan rakkautta. (Väisänen 2017, 249-250.)

Usko, toivo ja rakkaus nähdään usein yhdessä kolminaisena. Näitä kolmea voidaan ajatella teologisina hyveinä. Näille kolmelle on omat symbolinsa. Uskon symboli on risti, toivon symboli on ankkuri, ja rakkautta kuvataan sydämellä. Usko on alistumista Jumalan tahtoon. Toivon ajatellaan olevan luottamista Jeesukseen ja Jumalaan. Näistä kolmesta suurin eli rakkaus on kaikista hyveistä suurin. Rakkaus on suurin saavutus mitä ihminen voi saavuttaa. (Väisänen 2011, 128.)

Laiva tai **vene** on yksi vähemmän tunnetumpia symboleita. Sitä näkee kuitenkin paljon. Monissa kirkoissa näkee roikkumassa laivojen pienoismalleja katosta. Laivoja käytetään monissa maalauksissa. Kirkkorakennukset itsessään omaavat osia, joita kutsutaan laivaksi. Nämä

kaikki merkitsevät symboloivat Nooan arkkia eli pelastuksen laivaa. Laivat kirkoissa symboloivat seurakuntaa, joka on matkalla pelastuksen laivassa. Niillä voidaan myös symboloida apostoleja, koska heistä oli moni kalastaja. (Väisänen 2011, 31-32.)

4.4 Värisymboliikka ja liturgiset värit

Väreillä on monenlaista omaa symboliikkaa. Evankelis-luterilaisessa kirkossa värit näkyvät kirkkotaiteessa. Parhaiten värit näkyvät käytössä tilaisuuksissa kuten jumalanpalveluksissa ja messuissa. Niissä kirkkotekstiilejä, joissa käytetään viittä eri väriä pyhästä riippuen. Värit ovat valkoinen, musta, vihreä, punainen ja violetti. Violetin paikalla voidaan käyttää myös sinistä. (Väisänen 2011, 154-157.) Tätä näkee esimerkiksi merimieskirkoissa.

Liturgisilla väreillä on omat aikansa, jolloin niitä käytetään kirkkovuodessa. Väreillä on omat symboliset merkityksensä. Valkoinen väri symboloi puhtautta, kiitosta ja iloa. Sillä voidaan kuvata pyhiä, enkeleitä, Jumalaa ja Kristusta. Se on kirkkovuodessa käytössä suurien juhlien, kuten joulun, aikana. (Väisänen 2011, 154.) Vihreää väriä käytetään kirkkovuodessa eniten. Sitä käytetään, jos ei ole muuta väriä ohjeistettu sille kirkkovuoden ajanjaksolle. Vihreä väri symboloi arkea. Se voi kuvata myös kasvua, elämää ja uskossa kasvamista. Se on myös väri toivosta. (Väisänen 2011, 154.)

Punainen väri symboloi tulta, verta ja Pyhää Henkeä. Tämä väri on käytössä esimerkiksi iheluntaina, päivänä, jolloin Pyhä Henki laskeutui. Se muistuttaa meitä sovitustyöstä, jonka Kristus teki puolestamme. Violetti, ja sininen, on käytössä paastonaikana. Paastoja vietetään ennen suuria juhlia, kuten pääsiäistä. Violetilla symboloidaan katumusta, valmistautumista ja odottamista. (Väisänen 2011, 154.) Viimeinen liturginen väri on musta. Sitä käytetään väreistä vähiten, vain kahtena päivänä. Ne päivät ovat pitkäperjantai ja sen jälkeinen lauantai. Ne ovat

päivät, jolloin Jeesus oli kuollut. Musta väri symboloiikin kuolemaa ja suurta surua. (Väisänen 2011, 154.)

5 TOIMINNAN KUVAUS

Opinnäytetyöni on virkkausmallipaketti. Opinnäytetyöni kohteena on kaikki käsitöitä, harrastavat henkilöt. Heistä etenkin pyrin tavoittamaan virkkaajat. Olen ottanut huomioon myös mahdolliset harrastuksen kokeilemista haluavat ihmiset. Painopiste kohdeyleisössäni on seurakuntien työntekijät. Heidän lisäksi valitsin toiseksi kohderyhmäksi Centria-ammattikoreakoulun yhteisöpedagogiopiskelijat.

Opinnäytetyöni toteutus oli selkeä. Suunnittelin ja valmistin virkkausmallit valmiiksi ensin. Käytin mallien ja ohjeiden tekemiseen runsaasti ja hyvin aikaa. Pyrin niistä tekemään selkeät ja toimivat. Halusin niiden olevan ymmärrettävät eritasoisille harrastajille, sekä ensikertalaisille että kokeneemmille. Virkkausmallipaketti sisälsi jokaisesta työstä oman osionsa. Jokaisessa osiossa kerrottiin kyseisestä työstä, siinä esiintyvistä symbolista, miten kyseinen työ oli valmistettu ja mihin sitä voisi käyttää.

Kun ohjeet ja mallit olivat ovat valmiit, jaoin mallipakettia Facebookissa kahteen eri nuorisotyönohjaajien ryhmään. Jaoin paketin myös sähköpostilla yhteisöpedagogiopiskelijoille. Mainostin pakettia myös omassa Facebook-profiilissani. Sekä itse paketissa, että sitä jakaessa pyysin heitä vastaamaan muutamaan kysymykseen. Näin pyrin keräämään palautetta virkkausmallipaketista ja paketin töistä. Palautteen käsittelin nimettömästi.

Minulla oli aikataulu, mikä koki suuria muutoksia opinnäytetyöprosessin aikana. Lopulta suunnittelin tein virkkausmallit vuoden 2018 aikana. Palapelin ja pannulaput toteutin alkuvuoden aikana. Niitä minulla oli mahdollisuus testata Lapuan tuomiokirkkoseurakunnassa, ollessani siellä töissä kesällä 2018. Muita töitä minulla ei ollut mahdollista testata. Loput työt tein 2018 vuoden lopun aikana. Virkkausmallipaketin sain tehdyksi ja jakoon vuoden 2019 alussa. Paketin jaon myötä sain aloitettua opinnäytetyön teoriaosan kirjoituksen.

5.1 Kädentaitojen hyödyntäminen seurakunnissa

Opinnäytetyöni toinen kehitystehtävä oli selvittää, miten seurakunnissa hyödynnetään kädentaitoja. Selvitin asiaa samalla kun jaoin virkkausmallipakettiani. Jaoin virkkausmallipakettia kahden eri kanavan kautta. Kanavat olivat Facebook ja sähköposti.

Ensimmäinen kanava oli sähköpostilla. Jaoin paketin Centria-ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogiopiskelijoille. Heitä oli sähköpostin mukaan 126 opiskelijaa. Toinen kanava oli Facebook. Jaoin paketin saatetekstin kera kahteen eri ryhmään ja omalle Facebook-seinälle. Ryhmissä jäseniä oli yhteensä 1641 ihmistä. Facebook-kavereita oli 396. Kaikkiaan heitä oli siis yhteensä 2163. Lukua vääristää se, että jotkut ovat useampaan kertaan mukana, koska hänet on voinut tavoittaa useamman kanavan kautta. Joka tapauksessa luku oli suuri.

Markkinoin virkkausmallipakettia ja, sitä jakaessa, jaoin sen ohessa kyselyä. Pyysin opiskelijoiltamme ja seurakunnissa töissä olevilta nuorisotyönohjaajilta vastauksia kolmeen kysymykseen. Kaksi ensimmäistä kysymystä käsitteli tekemääni virkkausmallipakettia. Kolmas koski kädentaitoja seurakunnissa. Tämä oli tapani kerätä palautetta virkkausmallipaketista ja kerätä informaatiota kyselyyni, miten kädentaitoja hyödynnetään seurakunnissa.

Tämä tapani kerätä informaatiota oli kuitenkin huono ja osoittautui täydelliseksi epäonnistumiseksi. Markkinointini epäonnistui, enkä onnistunut tavoittamaan ihmisiä. Kyselyssäni kävi niin sanottu 1% sääntönä tunnettu internet-ilmiö. Ilmiössä sadan ihmisen joukossa yksi julkaisee jotain. Yhdeksän (9) ihmistä näkee julkaisun ja kommentoi tai reagoi siihen. Yhdeksänkymmentä (90) ihmistä näkee sen, mutta ei kiinnitä sen suurempaa huomiota. (Arthur 2006.)

Kyselyyni tuli vain kaksi vastausta. Lisäksi sain Facebookissa tykkäyksiä ja reagoiteja. Heidän lisäksi kaksi ihmistä pyysi erikseen virkkausmallipaketin vielä nähtäväksi. Kokonaisuudessaan kuitenkin sain vain kaksi vastausta. Yksi vastaus tuli yhteisöpedagogiopiskelijalta ja toinen seurakunnassa töissä olevalta yhteisöpedagogi-nuorisotyönohjaajalta.

Opiskelijan mielestä paketin mallit olivat hienoja ja siistejä. Mallit herättivät hänessä kateutta, koska ei itse osaisi tehdä niin hienoja. Jos hän vain osaisi hän todennäköisesti tekisi työt ja käyttäisi niitä. Häneltä ei ollut pakettiin kehittämiskohteita. Hän ei myöskään tiennyt miten hänen kotiseurakunnassaan hyödynnettäisiin kädentaitoja.

Jos opiskelijan kommentit olivat hieman humoristisessa mielessä kirjoitettuja, oli työelämänedustajan kommentit huomattavasti vakavampia ja kehittävämpiä. Työelämänedustajan mielestä paketti oli loistava idea opinnäytetyöksi. Paketin kelpaavuutta opinnäytetyöksi tuki hyvin idea käyttää symboliikkaa ja liturgisia värejä malleissa, joskin värit olivat hieman liian tummia sävyjä. Idea oli hieno ja mielenkiintoinen. Mallipaketin työt olivat tasapainotettuja ja soveltuivat eritasoisille harrastajille tai vasta-alkajillekin. Hän oli valmis tekemään työt ja varsinkin rukoustitkut olivat hänellä mahdollinen työkalu töihin.

Työelämänedustaja kertoi heidän seurakunnassaan, joka on kaupunkiseurakunta, hyödynnettävän kädentaitoja varsinkin lähetystyössä. Heidän lähetyssihteeri on järjestänyt toimintailtoja, missä on ommeltu juttuja lähetystyölle. Tätä tehdään vapaaehtoisten voimin. Hänen mukaan kädentaitoja hyödynnetään enemmän varhaisnuorten kanssa, mutta hänellä on haaveena käsityö-kerho nuorille.

6 VIRKKAUSMALLIPAKETTI

Toteutin opinnäytetyössäni virkkausmallipaketin. Virkkausmallipaketti koostui useasta itse suunnitellusta ja virkatusta mallityöstä. Jokainen malli sisälsi jonkin kristillisen symbolin, jotka olen aikaisemmin symboliikka osiossa esitellyt syvemmin. Tässä luvussa esittelen paketin ja sen työt. Virkkausmallipaketti löytyy liitteistä (LIITE 2).

6.1 Sormivirkattu kuviokortti

Virkkausmallipaketin ensimmäisessä työssä tekniikkana oli sormivirkkaus tai hiirenhäntä. Mallissa tehtiin kortteja tai pieniä tauluja. Idea oli sommitella pahville kuva ja tehdä hiirenhäntäketjua, mikä liimataan pahville symbolikuvan muotoon. Mallissa symboleina oli kynttilä ja kala. (LIITE 2.) Työ oli yksinkertainen ja helppo. Se oli soveltuva vasta-alkajille eikä vaadi paljoa. Työ on hyvä käytettäväksi erilaisissa piireissä tai kerhoissa. (LIITE 2.)

6.2 Patalaput

Patalappujen teossa käytin pikselivirkkauksena tai kulmasta kulmaan virkkaustekniikkaa. Tämä on aluksi ehkä vaikealta vaikuttava tekniikka, mutta kun siihen pääsee perille, on se helppoa ja yksinkertaista. Tekniikassa edetään riveittäin kulmasta kulmaan. Pikselivirkkauksena tämä on hyvä tekniikka, jos haluaa helppoja kuvioita ja kuvia tehdä ja suunnitella. (LIITE 2.)

Toteutin tekniikalla patalappuja. Patalapuissa symboleina käytin ristiä, ankkuria ja sydäntä. Ne olivat kolme hyvää, tunnettua, kuvioita, mitkä sai helposti suunniteltua pikselikuvioiksi.

(LIITE 2.) Tätä työtä, minulla oli mahdollista testata kesätöissä 2018. Käytin työtä hartaudessa, jossa puhuin symboliikasta, jota esiintyy ympärillämme. He saivat arvata, mitä nämä kolme kuvioita symboloivat. Näillä kolmella ristillä ankkurilla, ja sydämellä kuvataan usein uskoa, toivoa ja rakkautta (LIITE 2). Sen lisäksi he saivat kasata palapelin.

6.3 Rukoustilkut

Rukoustilkut ovat virkattuja neliön muotoisia tilkkuja. Ne ovat eri värisiä, joita on kuudessa värissä. Tilkuissa symboliikka on väreissä. (LIITE 2.) Tilkkuja käytetään rukoushelmien tapaan. Näitä voi käyttää yhtenä tapana järjestää mahdollisuus rukoilla. Ne sopivat hyvinkin osana hartausta tai yksittäisenä ohjelmana. Työ on helppo valmistaa.

6.4 Palapeli

Yksi virkkausmallipaketin mallitöistä oli virkatuista isoäidinneliöistä tehty palapeli. Se oli isoin ja aikaa vievin mallityö. Se koostui 100 isoäidinneliöstä, mitkä oli ommeltu yhteen erimuotoisiksi palapelinpaloiksi. Palapelistä muodostui kuvio, mikä on laiva. Se on mallityössä esiintyvä symboli. (LIITE 2.)

Palapelimallia minulla oli mahdollisuus testata. Kesällä 2018 töissä ja sitä ennen harjoittelussa. Käytin palapeliä osana symbolihartautta nuorten kahvilan loppuhartaudessa. Hartaudessa ensin esittelin symboleita patalapuilla ja lopuksi nuoret saivat koota palapelin. Kun kuvio valmistui, saivat nuoret hetken päätellä, mitä se tarkoittaa, kunnes kerroin lopulta laivan symbolisen merkityksen. Nuoret tuntuivat pitävän hartaudesta, koska se oli erilainen ja toiminnallisempi.

Sain mahdollisuuden testata palapeliä muutaman nuoren kanssa rippileirillä samana kesänä. Nämä nuoret olivat innoissaan, kun saivat palapeliä testata. Tämä saattoi johtua siitä, että he pitivät palapeliä kokoamisesta ylipäättänsä. Nuoret antoivat kaksi konkreettista kehitysehdotusta palapeliin. Ensimmäinen ajatus oli tehdä palapeliin mallikuva. Se helpottaisi kokoamista, kun pystyisi katsomaan miten värit menevät. Tosin se vähentäisi sen arvoituksellisuutta. Toisaalta kun symboli on näkyvässä, voisivat he pohtia sen merkitystä kokoamisen ajan. Toinen kehitysajatus oli tehdä reunukset, jonka sisään palapeli tehdään. Lopulta päädyin virkkaamaan mallikuvan. Se on virkkausmallipaketissa kyseisen työn esittelykuvana (LIITE 2).

7 POHDINTA

Opinnäytetyössäni oli kaksi kehitystehtävää. Ensimmäinen kehitystehtävä oli suunnitella ja tuottaa virkkausmallipaketti. Se oli tarkoitus jakaa seurakunnissa työssä oleville nuorisotyönohjaajille. Halusin myös jakaa sen yhteisöpedagogiopiskelijoille. Toinen kehitystehtäväni oli tehdä pieni kysely seurakuntien työntekijöille. Kyselyn avulla halusin selvittää, miten käsitöitä hyödynnetään seurakunnissa ja niiden toiminnoissa. Lisäksi minulla oli kolmas, epävirallinen kehitystehtävä, joka oli enemmänkin ajatus opinnäytetyön taustalla. Käsityöharrastus, kuten virkkaus, koetaan enemmän naisten harrastukseksi. Toivoin tämän opinnäytetyön avulla vähentämään tätä sukupuolittuneisuutta harrastuksessa.

Kahdesta kehitystehtävästä toinen onnistui ja toinen ei oikeastaan. Onnistuin toteuttamaan suunnittelemani virkkausmallipaketin. Sain sen myös jaettua opiskelijoille ja työelämän edustajille. Se mikä opinnäytetyössäni ei onnistunut, oli kysely. Toteutin sen muutamana kysymyksen virkkausmallipaketin jaon yhteydessä. Tämä tapa osoittautui erittäin huonoksi. En saanut kyselyyni vastauksia. Se, että en saanut vastauksia, johti suoraan, etten saanut kommentteja virkkausmallipakettiin. Saati sitten tietoa käsityön hyödyntämisestä seurakunnissa. Vaikka en saanut vastauksia, pystyin sitä silti hyödyntämään työssä. Kyselyn toimimattomuutta pystyi perustelemaan yhden prosentin sääntö internet-ilmiöllä ja sen myötä analysoimaan sitä.

Opinnäytetyöni paras anti oli sen idea. Työ on mielenkiintoinen. Olen ihmisten, opiskelijoiden, ja satunnaisten työelämänedustajien, kanssa aiheesta keskustellut. Useat ovat osoittaneet ihmetystä, mutta mielenkiintoa. Opinnäytetyö oli erilainen ja persoonallinen. Uskallan väittää opinnäytetyöni erottuvan muiden opinnäytetöiden joukosta. Vaikka opinnäytetyöni ei mennyt täysin suunnitellun mukaan, sen mielenkiintoisen teoriasisällön, erilaisuudellaan loistavan

toteutuksen ja persoonallisen idean myötä totean opinnäytetyöni onnistuneeksi. Symboliikasta, virkkauksesta ja käsitöistä kiinnostuneelle ihmiselle tässä täydellinen kehitysidea työstettäväksi omaksi opinnäytetyöksi.

LÄHTEET

Arthur, C. 2006. What is the 1% rule? The Guardian. 20.7.2006. Saatavissa: <https://www.theguardian.com/technology/2006/jul/20/guardianweeklytechnologysection2>
Viitattu: 18.2.2019

Heikkinen, K. 2004. Käsillä tekemisen merkitykset. Teoksessa T. Kupiainen (toim.) Käsillä tehty. Helsinki: Edita Prima, 73–81.

Heikkinen, K. 2006. Onko käsityöllä sukupuolta. Teoksessa L. Kaukinen & M. Collanus (toim.) Tekstejä ja kangastuksia. Puheenvuoroja käsityöstä ja sen tulevaisuudesta. Artefakta 17. AKATIIMI, 31-39.

Holm, N. G. 1999. Uskonnollinen kokemus. Teoksessa Hyry, K. & Pentikäinen, J. (toim.) Uskonnot maailmassa. Juva: WSOY, 43-62.

Ihatsu, A-M. 2006. Käsityö – uusiutuva luonnonvara. Teoksessa L. Kaukinen & M. Collanus (toim.) Tekstejä ja kangastuksia. Puheenvuoroja käsityöstä ja sen tulevaisuudesta. Artefakta 17. AKATIIMI, 19-30.

Kaukinen, L. K. 2006. Käsityöt institutionaalisina genreinä. Teoksessa T. Kupiainen (toim.) Käsillä tehty. Helsinki: Edita Prima, 15-27.

Paananen, T. 2017. "Plussa" on kreikkalainen risti. Kirkko ja kaupunki. 13.2.2017. Saatavilla: <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/plussa-on-kreikkalainen-risti>. Viitattu: 19.2.2019

Suomen Evankelis-luterilainen kirkko. 2018. Aamenesta öylättiin. Saatavissa <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Kristillinen> Viitattu: 17.2.2019

Suomen Evankelis-luterilainen kirkko. 2018. Aamenesta öylättiin. Saatavissa: <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Kynttil%C3%A4>. Viitattu: 19.2.2019

Suomen Evankelis-luterilainen kirkko. 2018. Aamenesta öylättiin. Saatavissa: <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/symbolit> Viitattu: 17.2.2019

Takala, A. 2018. Piispan hatussa oli risti väärinpäin ja siitä syntyi kohu, koska ihmiset eivät tunnustaneet pietarinristiä – Testaa, kuinka hyvin tunnistat uskonnollisia symboleita. Helsingin Sanomat. 2.12.2018. Saatavissa: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000005918501.html>. Viitattu: 18.2.2019

Väisänen, L. 2011. KRISTILLISET SYMBOLIT Ikkuna pyhään. Helsinki: Kirjapaja

Väisänen, L. 2017. MITÄ SYMBOLIT KERTOVAT? Taidetta pintaa syvemmältä. 3. painos. Helsinki: Kirjapaja.

Esittelytekstit

Yhteisöpedagogiopiskelijoille koulusähköpostilla (paketti on sähköpostin liitteenä)

Tervehdys yhteisöpedagogiopiskelijat!

Olen Tapio Nietola, opparia vaille yhteisöpedagogi 15-vuosikurssilta. Lähestyn teitä, sillä kaipaan apuja opinnäytetyöhöni liittyen.

Opinnäytetyöni käsittelee kristillistä symboliikkaa ja käsitöitä seurakunnissa. Silmukoilla Symboliikkaan -työnimellä kulkeva opparini on virkkausmallipaketti. (luit aivan oikein 😊)

Lyhyesti: Olen valinnut joitain kristillisiä symboleita, suunnitellut ja virkannut niistä mallityöt. Jokaiseen malliin kuuluu lyhyt selostus siinä esiintyvistä symbolista, työstä, sen valmistuksesta ja mihin sitä voisi käyttää.

Pyydän, että käyttäisit hetken aikaa ja vilkaisisit paketin läpi, sekä vastaisit seuraaviin kysymyksiin:

1. Mitä ajatuksia mallipaketti herättää?
2. Olisitko kiinnostunut valmistamaan mallit ja testaamaan niitä käytännössä?
3. Tiedätkö, miten kotiseudun seurakunnassasi hyödynnetään käsitöitä?

Vastaukset käsittelem opinnäytetyössä anonyymisti. Jokainen ajatus ja kommentti auttaa minua ja opinnäytetyötäni eteenpäin. Toivottavasti pystyt auttamaan, mutta kiireisinä opiskelijoina, ymmärrän kyllä, mikäli se ei onnistu.

Tsemppiä opintoihin ja kaikkea hyvää! 😊

Terkuin

Tapio Nietola NKNS15Y

Kirkon nuorisotyönohjaajat sekä Yhteisöpedagogi-nuorisotyönohjaaja Facebook-ryhmiin

Tervehdys kasvatusalan ammattilaiset!

Olen Nietolan Tapio ja opiskelen Ylivieskassa Centria-ammattikorkeakoulussa yhteisöpedagogi-kirkon nuorisotyönohjaajaksi. Opinnoissa olen loppusuoralla, vain opinnäytetyö on kesken, jonka asialla lähestynkin nyt teitä.

Opinnäytetyöni käsittelee kristillistä symboliikkaa ja käsitöitä seurakunnissa. Silmukoilla Symboliikkaan -työnimellä kulkeva opinnäytetyöni on virkkausmallipaketti. Lyhyesti: Olen valinnut joitain kristillisiä symboleita, suunnitellut ja virkannut niistä mallityöt. Jokaiseen malliin kuuluu lyhyt selostus siinä esiintyvistä symbolista, itse työstä, sen valmistuksesta ja mihin sitä voisi käyttää.

Kokemuksesta tiedän, että seurakunnissa on töissä käsityöharrastajia, haluan jakaa paketin kanssanne. Koska kyseessä on kuitenkin opinnäytetyöni, tarvitsisin sitä varten dataa, kommentteja ja ajatuksia. Vaikka et käsitöitä harrastaisikaan, toivon silti, että voisit käyttää hetken aikaa ja vilkaista paketin läpi miettien seuraavia kysymyksiä:

1. Mitä ajatuksia mallipaketti herättää?
2. Olisitko kiinnostunut valmistamaan mallit ja testaamaan niitä käytännössä?
3. Haluaisin kuulla, miten eri seurakunnissa hyödynnetään käsitöitä ja käsityötaitoja?

Vastaukset toivoisin mun sähköpostiin tnetola@gmail.com. Käsittelen kaikki vastaukset opinnäytetyössäni anonyymisti. Kaikki ajatukset ja kommentit on tärkeitä, kehittäviä ja ne vievät opinnäytetyötäni eteenpäin. Toivoisin, että mahdollisimman monen vastaavan, mutta tiedän elettävän kiireistä aikaa, ymmärrän jos se ei onnistu. 😊

Hyviä pakkaspäivien jatkoja!

Terveisin

Tapio Nietola

SILMUKOILLA SYMBOLIIKKAAN

SILMUKOILLA SYMBOLIIKKAAN

- ◆ Silmukoilla Symboliikkaan on virkkausmallipaketti, joka on toteutettu osana opinnäytetyötäni.
- ◆ Arvostaisin suuresti, jos voisit käyttää hetken aikaa miettiä vastaukset näihin kysymyksiin:
 - I. Mitä ajatuksia mallipaketti herättää?
 - II. Olisitko kiinnostunut valmistamaan mallit ja testaamaan niitä käytännössä?
 - III. Miten seurakunnassasi (tai paikallisessa seurakunnassa) hyödynnetään käsityötaitoja?
- ◆ Kiitos ajankäytöstäsi! Vastaukset ja mahdolliset heränneet kysymykset voi lähettää osoitteeseen tnietola@gmail.com
- ◆ Vastauksista tulee anonyymi koonti opinnäytetyöhön.

Ystävällisin terveisin

Tapio Nietola

Centria-AMK
Yhteisöpedagogi-kirkon
nuorisotyönohjaaja-
opiskelija

SILMUKOILLA SYMBOLIIKKAAN

- ◆ Tervetuloa symbolien ja virkkauksen mystiseen maailmaan.
- ◆ Maailma ja sen uskonnot, kuten kristinusko, sisältää runsaasti erilaista symboliikkaa varhaiskirkon aikaisista merkeistä nykypäivän kirkkoteksteihin.
- ◆ Olen valinnut symbolien kirjosta joitain erilaisia kristillisiä symbolia, suunnitellut ja virkannut niistä mallityöt. Toisissa väreinä on käytetty pääosin liturgisia värejä.
- ◆ Jokaisen mallin kohdalla on lyhyt selostus siinä esiintyvistä symbolista, miten malli on valmistettu ja mihin kyseistä mallityötä voisi käyttää.
- ◆ Jokainen käytetty tekniikka on suhteellisen yksinkertainen ja opeteltavissa. Googlettamalla tekniikan nimellä löytyy nopeasti ohjeet suomeksi.

SORMIVIRKKAUS – KALA JA LIEKKI

SORMIVIRKKAUS – KALA JA LIEKKI

- ◆ Sormivirkkaus on helppoa ja soveltuu hyvin ensikertalaisille.
- ◆ Nimensä mukaan sormilla virkataan langasta silmukkaketjua.
- ◆ Piirtämällä pahviin mallikuvan on ketju helppo sommitella ja liimata muotoon.
- ◆ Näin syntyy esim. kortti tai pieni taulu.
- ◆ Malli toimii esimerkiksi kerhoissa ja piireissä.

- ◆ Symboleina käytin kalaa ja kynttilää.
- ◆ Kala symbolisoi Jeesus Kristusta ja se on ollut käytössä Rooman valtakunnan ajoista.
- ◆ Kynttilällä on monta merkitystä. Se voi tarkoittaa lämpöä, rukousta tai valon voittoa pimeydestä.

PATALAPUT

RISTI
ANKKURI
SYDÄN

PATALAPUT – RISTI, ANKKURI JA SYDÄN

- ◆ Kulmasta kulmaan, tai pikselivirkkaus, on tekniikka, missä työ tehdään pieninä ruutuina edeten kulmasta kulmaan.
- ◆ Tekniikalla on helppo työstää esimerkiksi kuvioituja pannulappuja.
- ◆ Valitsin kolme symbolia, mitä ajatellaan usein yhdessä, mutta joista yksi on ylitse muiden.
- ◆ 1. Kor. 13: 13 ” Niin pysyvät nämä kolme: usko, toivo, rakkaus. Mutta suurin niistä on rakkaus.”

Symbolit ovat risti, ankkuri ja sydän.

ISOÄIDINNELIÖT

ISOÄIDINNELIÖT – VÄRIT JA LAIVA

- ◆ Isoäidinneliöt ovat yksinkertaisia, helposti virkattavia tilkkuja. Niistä on helppo tehdä erikokoisia ja yhdistelemällä, saa valmistettua esimerkiksi tilkkutäkin tai peiton.
- ◆ Isoäidinneliöitä voi käyttää yhteisöllisenä työnä. Tilkkuja tehdään ryhmänä, johon jokainen tuo oman panostuksensa. Lopputuloksena syntyy valtava tilkkutäkki.
- ◆ Tein isoäidinneliöistä kaksi eri mallityötä.
- ◆ Ensimmäisenä on Rukoustilkut. Ne ovat yksittäisiä tilkkuja, isoäidinneliöitä, joita voi käyttää rukousharjoitteena tai osana hartautta.
- ◆ Eri väreillä on tavattu symbolisoida eri asioita. Esimerkiksi kirkkovuoden ajankohdat on jaettu liturgisiin väreihin. Violetti, tai sininen, kuvastaa paaston ja odotuksen aikaa. Vihreä taas kuvastaa kasvua ja toivoa.
- ◆ Toinen työ on isoäidinneliöistä tehty palapeli. Oikein koottuna palapelistä muodostuu kuva, vähemmän tunnettu symboli, laiva.

RUKOUSTILKUT – VÄRIT

Maailmassa on yhtä monta tapaa rukoilla, kuin on ihmisiä. Rukoustitkut ovat yksi tapa. Tilkkuja on kuutta väriä ja jokainen väreistä symboloi jotain. Rukoustitkut toimivat esimerkiksi tapahtumassa, leirillä tai nuortenillassa osana hartautta.

Valitse yksi tai useampi tilkku, sen värinen, minkä puolesta haluat rukoilla ja aseta se muiden vierelle.

VIHREÄ

Lapset
Nuoret
Kasvu
Toivo

SININEN

Minä
Terveys
Oma
jaksaminen
Uskonelämä

PUNAINEN

Ilo
Rakkaus
Ystävät
Isä
Äiti
Ihmissuhteet

KELTAINEN

Arkielämä
Leiri
Rahahuolet

MUSTA

Suru
Sairaus

VALKOINEN

Sanatonta
puhetta
Jumalalle

PALAPELI – LAIVA

PALAPELI – LAIVA

- ◆ Palapeli on mallipakettini viimeinen ja isoin työ.
- ◆ Palapeli on tehty isoäidinneliöistä. Siinä on kaksikymmentä palapelinpalaa ja jokainen koostuu viidestä (5) isoäidinneliöstä.
- ◆ Työ valmistuksessa voi kestää, mutta sen lopulta valmistuessa, saa siitä toimivan aktiviteetin nuorteniltaan, leireille, kerhoihin jne.
- ◆ Tätä on mahdollista käyttää myös hartauksessa tai hartauden osana. Antaa esim. nuorten tehdä palapeli ja kun he ovat sen tehneet, kerrot kuvion symbolisesta merkityksestä ja loppuun rukous.

Laiva on yksi vähemmän tunnettu kristillinen symboli.

Kirkkorakennuksien osia voidaan ajatella laivoina muistuttamassa Nooan arkista.

Monissa kirkoissa on votiivilaivoja eli pienoislaitoja roikkumassa katossa.

Laivat symboloivat matkalla olevaa seurakuntaa sekä ne voivat viitata apostoleihin, joista moni oli kalastajia.